

Miklya Anna

A tájfutó letérdel (regényrészlet)

Márta

A két fügebokor csapzottan bújt össze az ajtóval szemben, a tenyéryi levelek széléről a kerti ösvény nedves murvájára csepegett a víz. Nem is esett, inkább csak folyamatosan permetezett az eső, és a levegőnek átható, friss, földes nyirkosságszaga volt. A gyertyánsövény kinyúló hajtásain az apró levelek a föld felé kókadoztak. Meg kell majd nyírni a sövényt, jutott az eszébe, miközben a ház mögötti lugas felé igyekezett. A hátsó kerítést buján benőtte a vadszőlő, a borostyán és a futóakác, aminek élénklila virágfürtjei a víz súlyától meghajolva kókadoztak. Letette a bögrét a fehérre festett, kovácsoltvas asztalra.

Hirtelen légmozgás rázta meg a sötétbordó virágú, terjedelmes mályvacserje leveleit, ami alig fért el a lugas és a kerítés közötti szűk részen. Márta leguggolt a mályva mellé, ujjával megtámaszkodott a nedves földön. Egy darabig nézte a növényt, ami folyamatosan remegett, a meghajlott szárazon csüngő, összecscukodott virágkelyhek majdnem a talajt érték. Gondosan kiszedegetett néhány szál gatz az ágyásból, ügyelve, nehogy hozzáérjen magához a növényhez. A felbolygatott földet apró mozdulatokkal visszaegyengette a mályvacserje töve körül. Aztán felállt, és anélkül, hogy visszanézett volna, gyorsan visszasietett a konyhába. Csak odabent jutott eszébe, hogy a kávésbögrét a kerti asztalon felejtette. Tétován megigazította a homlokára tapadt, vizes haját. Kinézett az ablakon. A kicsi, piros bögre szinte világított az asztal lapján, és egy újabb, hirtelen szélrohamban a mögötte lévő cserje mintha megrázta és kihúzta volna magát, hogy ráugorjon.

Levette a vizes gumicsizmát, és ahogy meztelen lábfejeére nézett, eszébe jutott, hogy Diána, mielőtt visszafeküdt volna, azt mormolta: a hegyen lefelé. Az a furcsa késztetése támadt, hogy bemenjen a lánya szobájába, megrázza a vállát, és megkérdezze: melyik hegyen lefelé? Persze hagyta aludni, miért is tett volna ilyet. Bámulta a hűvöstől és nedvességtől szorosan összetapadt lábujjait, festetlen körmeit, hosszú, keskeny lábfejének fehér bőrét.

Ezen az esős nyáron nem sült le, és akkor hirtelen az elgyötört, feldagadt, poros, lebarapult lábfejét pillantotta meg maga előtt, ahogy a hegy tetején, a sziklán ülve

Miklya Anna 1987. Költő, író, forgatókönyvíró (és időnként kritikus, fordító, újságíró). Szépirók Társasága, - és JAK-tag. 2008 óta publikál. Foglalkozása, hivatása és hobbija is az írás. Három szépirodalmi regénye jelent meg a Jelenkor Kiadó, és egy young adult sci-fije a Libri kiadó gondozásában.

az ölébe húzza, és megszabadítva az elegáns bőrszandál éles, keskeny pántjaitól, nyögve masszírozni kezdi. Milyen érdekes, hogy a lábfeje alig öregedett. Ráncok jelentek meg mindenhol, a teste legrejtettebb, titkos zugaiban is, de a lábfeje szinte teljesen ugyanolyan, mint akkor volt, csak mintha finom szálú pókháló lepté volna be. És persze akkor ott, a hegy tetején, miközben elkeseredetten bámulta a csillogó, vibráló tengert, némi utálattal tudatosította magában, hogy az esküvői pedikűr vörös festékfoltjai itt-ott még látszanak. Az anyja ragaszkodott az egész szépítkezéshez: mintha nem lett volna mindegy, milyen színű kéz,- és lábkörmökkel vonakodik majd befeküdni a férje mellé.

Kényelmetlenül fészkelődött az egyenetlen sziklán. A levegő rezgett a hőségtől, csak néha csapta meg a tenger sós illata. Por és izzadság ízét érezte a szájában. A hegy túloldalán lévő apró falu leküzdhetetlenül messzinek tűnt. Letette a lábát a földre, és ölébe vette a másikat. A bőrszíjak alatt felhólyagosodott, itt-ott vérzett is a bőre, amit fájdalmasan csípett a beletapadt por. Jó lett volna alaposan kimosni, de ehhez már túl kevés vize maradt.

Lehajolt, elővette a kulacsot, és belekortyolt. A pihenéstől megnyugodott egy kicsit. Ahogy ment le a nap, a sziklás hegyfalakkal körbevett tengeröböl vize lassan királykébbe tűnt át, és Márta néhány aprócska, fehér vitorlát vett észre a távolban, amik úgy ringtak a hullámokon, mint a sirályok. A csöndet csak még teljesebbé tette egy távoli, talán ragadozómadár szaggatott rikoltása. Rovarok neszezték a száraz fűcsomók között, és az ösvényen túl észrevett egy barna, faágszerű gyíkot, ami a csoportosan álló, lombtalan fák árnyéka felé szaladt az egyenetlen, kavicsos talajon.

Ekkor újra felkiáltott az a távoli madár, és a megtört, majd újra rázuhanó némaságban Márta hirtelen megérezte, milyen magányos. De hiszen éppen ezt szerette volna, nem? Ekkor mintha Böbe hangját hallotta volna, ahogy sógornője sértetten azt kérdezi: most boldog vagy?

Most boldog vagy? - morogta utána önkéntelenül. Felállt, és arrafelé nézett, ahonnan jött. Az eddig megtett út sokkal hosszabb volt, mint a hegytetőről a faluig: nem mintha kedve lett volna visszamenni. Felvette a hátizsákját, dacosan megrántotta a szíjat a vállán. A halászfalu fölé kezdett lassan bekúszni az alkony: nem volt már sok ideje. Lent a kikötőben két apró halászhajó állt meg a hosszú mólók mellett. Még az apró alakokat is látni vélte, akik a fedélzetről ugrottak le, hogy a kikötéssel foglalatoskodjanak. Egyszerre erős vágyat érzett, hogy ő is abban a faluban legyen, és azt gondolta: igen, ott boldog leszek. Akkor biztos volt benne, hogy ez egy megérzés, pedig valójában csak dühös ígéret volt saját maga számára, hogy van miért továbbmennie: kétségbeesett kísérlet, hogy higgyen abban, hogy ha máskor nem is, de miután vérző, feltört lábával végre lebotorkál a hegyről, akkor és ott legalább tényleg boldog lesz.

Kéz kézzel a lambériának támaszkodott, úgy meredt meztelen lábfejeére, és igyekezett a valóságot látni, nem azt, ahogy a faluba érve megállt az első közkútnál, ledobta magáról a hátizsákot, és anélkül, hogy megoldotta volna a szandál szíjait, feldagadt lábát a hideg vízszög alá tartotta. És ahogy hirtelen arra eszmélt, hogy egy fiatal férfi hajolt le mellé, és szótlanul, de aggódalmas arccal tanulmányozni kezdi a hosszú gyalogút során szerzett sebeket.

Bizalmatlanul visszarántotta a lábát, és ráállt, de a hirtelen mozdulattól éles fájdalom nyilallt a bokájába. Feljajdult, az egyensúlyát veszítve tett egy tétova lépést előre, mire a férfi ösztönösen a karja alá nyúlt, és a kút melletti kőpad felé támogatta. Megkapaszkodott a férfi vállában: érezte a nyers tapintású vászoning alatt az erős csontok rugalmas ívét, és az inak finom játékát. Enyhe dió,- és fenyőillat csapta meg, amiről nem tudta eldönteni, hogy a férfi ruhájából, vagy bőréből árad.

Leroskadt a padra, és maga elé nyújtotta a lábait. A férfi, mintha mi sem lenne természetesebb, elé térdelt, és bontogatni kezdte a szandál szíjait. Nem értette magát, miért nem húzódik el, hiszen zavarba is jött a túlságosan bizalmas, bár jószándékú érintéstől. Tört angolsággal magyarázni kezdte, hogy honnan érkezik (a hegyen túlról), de szándékosan elhallgatta az eredeti szálláshelye nevét, és hogy kiket is hagyott ott. Csak pár éjszakára maradna, folytatta, miközben a férfi a földre tette az egyik lábát, és a másikat emelte fel: ha esetleg a férfi tudna segíteni, hogy a faluban van-e valami motel, vagy hotel, vagy bármilyen szállás, amit kivehetne, azt nagyon megköszönné.

A férfi nem válaszolt, hanem közelebb hajolt a felsebzett bőrhöz, és Márta egy hosszú, riadt pillanatig, maga sem tudta miért, azt hitte, hogy talán meg akarja csókolni. Nem mozdult, dermedten nézte.

A férfi elővett egy jelöletlen alumínium tégelyt a derekán lévő bőr táskából, és kinyitotta. Sárgászöld, darabos krém csillogott benne, fűszeres illatától enyhe émelygés fogta el Mártát. Tiltakozni próbált, a férfi azonban felnézett rá, és a fejét ingatta, majd néhány gyors gesztussal elmutogatta, hogy engedje meg, hogy kezelje a sebeket.

Márta szinte hátrahőkölt, amikor meglátta a férfi arcát. Nem is a szépsége miatt - bár kérlelhetetlenül az volt, méghozzá úgy, mint aki jól ismeri saját szépségét és már megbékélt vele. Inkább amiatt, mert úgy érezte, nincs mitől tartania. A másik tekintetében nem volt bántó szándék, rosszindulat, vagy vágy, csak olyasfajta ártatlan érdeklődés, mint amikor az ember először pillant meg egy gyermeket vagy állatot. Míg ezen töprengett, a férfi gyors, ügyes mozdulatokkal beledolgozta a krémet először az egyik, aztán a másik lábának seibe. Csípett egy kicsit, de ez friss, tiszta érzéssel töltötte el.

Köszönöm, mondta, zavarában magyarul, mire a férfi hangtalanul visszanevetett rá. Márta a kezét nyújtotta. Márta, mutatkozott be neki. A férfi egy biccentéssel elfogadta a kézfogást. Felállt, leporolta a térdét, és a bőrtáskából elnyúlt jegyzetfüzetet

vett elő, amire azt írta fel nagy, kerek betűkkel: Otis. Márta fülig pirult zavarában. Ekkor jött rá, hogy a férfi nem azért nem beszélt hozzá, mert nem tud angolul, vagy mert nem akar vele szóba állni, hanem mert egyszerűen - néma.

(...)

A padon kuporgott, onnan letről figyelte Otist, aki tudomást sem vett a jelenlétéről: a kikötőt, vagy a kikötőn túli vizet nézte. Márta egy idő után úgy érezte, hogy illendő lenne tenni valamit: elindulni valamerre, vagy szólni pár szót, talán el is köszönni. De nem akart elköszönni. Bámulta a férfi borostás állát, kiugró ádámcsutkáját, mellkasából azt a kevés, meleg színű bőrdarabot, ami a fehér ing végétében látszott.

Nyelt egyet, és felállt. A férfi újra rápillantott, és már mozdult is, hogy felajánlja a segítségét, Mártát pedig hirtelen és diadalmas erővel töltötte el az öröm, hogy ismét övé a másik osztatlan figyelme. Sokat enyhült a fájdalom a lábában, mégis, kissé hamisan feljajdult. Hihetetlen szomjúságot érzett. Otis ismét a karja felé nyúlt, de ő valami gyorsan feltámadó belső dac miatt kihúzta magát, és nem engedte, hogy hozzáérjen.

Fáradt volt, és összezavarodott attól a tényről, hogy miközben annyi mindenben kéne töprengenie a saját életével kapcsolatban, ezzel az idegen, néma férfival foglalkozik. Bizonytalan angolságával hadarva megismételte előző mondatait, hogy szállásra lenne szüksége, és hogy esetleg a férfi tud-e olyan helyet a faluban, ahol pár éjszakára kivehetne egy szobát. Otis olyan komoly arckifejezéssel töprengett, mintha a kérdés nem csak egy megoldandó probléma lenne, hanem a legfontosabb dolog a világon. A falu felé nézett, majd gyors kézmozdulatokkal Márta táskája felé mutatott, és ujjait összedörzsölve érdeklődött, van-e nála pénz. Márta bólintott. A férfi ekkor a központ felé intett, erre Márta sietősen felállt: elindultak.

A férfi határozott céllal tartott valamerre, ő pedig hozzá igazította a lépteit, úgy követte. Egy darabig a tengerparton sétáltak, majd befordultak a megsárgult vakolatú, két-, vagy háromemeletes, kockaforma házak és tetőteraszos villák között futó, újonnan aszfaltozott útra. Több apartman előtt is elhaladtak, de a férfi nem mutatott a jelét, hogy bármelyikbe be akarna térni, Márta pedig nem okvetlenkedett.

Hamarosan szinte el is felejtette közös útjuk valódi célját. Otis mellett lépdelt, és azon töprengett, mit mondhatna neki. Általában nem szeretett beszélgetni, főleg idegenekkel: most azonban úgy érezte, hogy az idő múlásával a másik távolságában töltött minden egyes pillanat egyre értékesebbé válik, hogy a másodpercek hirtelen sercegéssel lobbannak el egymás után, miközben ő még mindig nem tudja, hogy mit mondjon és milyen nyelven. Pedig beszélni akart, sokat, mindent el akart mondani, az egész addigi életét, még ha nem is túl izgalmas, gondolta: és panaszkodni is szeretett volna, és viccelődni, és nevetni azon az elégedett, dorom-

boló torokhangon, ahogy nagy ritkán szokott, amikor igazán jól érzi magát, és azt szerette volna leginkább, ha a férfi is beszél hozzá valamilyen módon, ami persze lehetetlen volt.

Baktatott, hátán az egyre súlyosabbá váló hátizsákkal, és úgy érezte, valami kemény és nehéz tárgy lapul a mellkasára, és szorítja el a lélegzetét. Kapkodni kezdte a levegőt. A férfi megtorpant, visszanezett. Márta megrázta a fejét, rekedt hangon mondta, hogy nincs semmi baj. Otis elgondolkodva nézett rá, és egy egészen puha, gyors mozdulattal a válla felé nyúlt, de nem ért hozzá: félrebiccentette a fejét, és egészen halk, nyüszítésszerű, kérdő hangot adott ki. Márta bólintott, mire a férfi folytatta a megkezdett mozdulatot, és erősen megszorította a vállát. Márta érezte, ahogy tenyerének meleg öble a meztelen vállára simul, és ettől úgy érezte, hogy most már tényleg minden rendben lesz.

Felsőhajtott, és a szemközti ház magas, fehérre meszelt téglakerítésére nézett. Murvafürt zilált függőnye bukott alá a kerítés tetejéről, olyan dúsan, mintha csak az útját álló fal feszélyezné az élénk rózsaszín és hússzínű virágfürtöket, az egyre nagyobbra duzzadó, kusza, diadalmas bokrot. A lemenő nap narancssárgára festette a falat és a virágok ebben a különös arany fényben éhesen lüktetni látszottak. Háromszínű, foltos macska sétált végig a fal tetején, és egy ponton, ahol még cirógatták a napsugarak, lefeküdt. Hosszú, kiismerhetetlen pillantást vetett Mártára, majd ásított egyet, és lehunyta a szemét. Márta karjai lúdbőrözni kezdtek a tenger felől érkező, hűvös esti szél miatt. Otisra nézett, és bólintott. Továbbindultak.

A hoteltől először visszariadt: az egy-, vagy kétemeletes, fehér házacskákból álló villacsoportot a falu túlsó szélén, a meredek szirtre felkapaszkodva érték el, és ahogy a boltíves kaputól a gondozott kerti ösvényen át beljebb sétáltak a recepció felé, és Márta meglátta a teraszon túl a lassan ibolyakékre váló, koraesti tengerre nyíló kilátást, biztos volt benne, hogy nem engedheti meg magának ezt a helyet. Otis azonban olyan magabiztosan haladt előre, hogy Márta megbűvölten követte a hatalmas ablaküvegtáblák mögött, narancs fényben fürdő recepcióspultig, ahol egy fiatal, fényes fekete haját pimasz lófarokban viselő lány unott arccal lapozgatott egy színes magazint, és papízacskóból sózott mandulát szemezgetett hozzá.

A lány arca felderült, amikor meglátta Otist, és pergő nyelvvvel beszélni kezdett hozzá, amire a férfi jelnyelv és apró, vakkantásszerű hangok keverékével válaszolt. Úgy tűnt, jól megértik egymást. Otis beszámolója közben a lány Márta felé pillantott, majd újra, még vehemensebben beszélni kezdett, mire Otis közelebb lépett és széles gesztusokkal győzködte tovább. Márta a beszélgetésből kirekesztve, leforrázottan állt, és úgy érezte, a vakító fénytől fojtogató meleg üli meg a helyiséget, mint egy zárt üvegalickát. A lány ekkor élesen Mártára nézett, és az eddigi közömbösség helyett valamiféle élénk, átható keserűség költözött a tekintetébe, amit azzal igyekezett leplezni, hogy lehajolt, és mérgesen előrángatta a vendégkönyvet.

Márta eltöprengett a kettőjük viszonyán. Testvérek? Barátok? Szeretők? Bárhogya is, a lány nem örült a jelenlétének. Úgy mondta a szoba árát, mint egy különösen kihívó sértést. Az ár magas volt, de Márta tisztában volt vele, hogy ezen az elegáns helyen arányaiban inkább olcsónak mondható: biztos kapott egy kis kedvezményt Otis miatt. Hirtelen ólmos fáradtságot érzett a tagjaiban. Nem csak a lábán lévő sebek, hanem a hőségben megtett, hosszú és kimerítő úttól túlterhelt izmai is sajogtak.

Három éjszakára volt pénze. Kitétte az asztalra az irataival együtt és Otisra mosolygott, az ólmos kimerültségnek azon a bizonytalan határán, ahol elképzelhető, hogy akár a következő pillanatban megerednek a könnyei. Otis bátorítóan visszamosolygott. A lány gyanakvó pillantást vetett rájuk, majd a vendégkönyv fölé hajolt, és elkezdte bemásolni Márta adatait az útlevelekből. Olyan erővel nyomta a toll hegyét a papírra, hogy az egy helyen átszakadt.

Hiába volt fáradt, még sokáig feküdt ébren. Az ágy fölött, a fehérre festett mennyezeten úgy ficáinkoltak a tengerről visszaverődő fények, mint apró, ezüstszínű halak. A műanyag szalagfüggöny nem rekesztette ki teljesen a világosságot: a kevés, de fényűző bútorral berendezett szoba halványan derengett, mint egy akvárium. Oldalra fordult, és most is pontosan emlékszik, milyen gyötrő, ragacsos és fojtogató, várakozással és szorongással keveredett büntudat öntötte el. Úgy érezte, képtelen kívánni, hogy végre pirkadni kezdjen.

Oldalra fordul, most a saját ágyában, és azt suttogja, Otis. Hangja reszelősen bukdácsol a sötétben, vágyakozásában sötét és mély, mint egy kút, aminek a mélyén növények ringatóznak és süllyednek alá a vízbe hullott levelekkel együtt, és közben abszurd módon patetikus is, egy megöregedett nő száraz, kopogó hangja, amivel megfakult, szájalmas kis emlékeit hívogatja.

Mióta nem mondta ki a nevét? Lehet valakire úgy emlékezni évtizedeken keresztül, hogy az ember tudatosan, minden erejét megfeszítve nem emlékezik. Mint valami inverz látás, mint szánt szándékkal nem észrevenni, vagy nem elképzelni valakit. Nem meglátni a sarokban, a szűk folyosón, a konyhában feltűnő alakokat, inkább előzékenyen elkerülni őket. Nem gondolni Otisra sem.

És miközben most is lenne más megoldanivaló gondja, ugyanúgy, mint akkor régen, és büntudattal tölti el, hogy ehelyett rá gondol, egyszer csak muszáj kimondania a nevét: mintha ezzel valóságossá tenné, hogy igen, Otis létezett.

Végül szinte észrevétlenül aludt el a hotelben töltött első éjszakán: az egyik pillanatban még az ágyában fekvé figyelte a hullámozó falat, a következőben pedig az apósa udvarán állt, az élénk piros és fehér virágú, karókra futtatott, futóbab ágyásai mellett. Joci bácsi a hatalmas kert hátsó része felé igyekezett, ahol nem is kerítés, csak egy kis csatorna választotta el a telket a szántóföldektől.

Közben talán Mártának, talán csak maga elé motyogott, amit alig lehetett hallani a szájában füstölgő cigarettától. Márta szaporán sietett utána könnyű nyári ruhájában, valami homályos kötelességtudattól vezérelve, mintha az öregnek és neki közös elintéznivalójuk lett volna abban a kertben. Ahogy elhagyták az utolsó ágyásokat, gondozatlan, göröngyös gyepszőnyegre értek, és a telekhatáron álló három sudár nyárfához, amiket fiai születésekor ültetett Zoli nagyapja, de Márta tudta, hogy a három testvér közül már csak Joci bácsi van életben.

Nyár vége volt, és a földekről épp akkor gördültek ki az utolsó kombájnok a távoli bekötőút felé: a lenyugvó nap korongja a kopár tarló fölött lebegő, tejszínű por tetején ringott egyre lejjebb, lassan fenyegető rózsaszínűvé színezve az eget. Joci bácsi megtorpant, elpöccintette a cigarettát, ami belebucskázott a csatorna békalencsékkel pettyezett, iszapos vizébe, majd megfordult, és a nászútról kezdett hadarni pattogó, rideg hangján, meg arról, hogy ő személy szerint ellenzi, hogy Mártika éppen a munka derekán rángassa el Zolit tíz napra, amikor neki olyan nagy szüksége lenne a fia segítségére. Márta kihallotta a szavaiból az iránta érzett, alig-alig leplezett, szinte csikorgó ellenszenvét.

A férfira bámult, és már éppen válaszolt volna, mikor észrevette, hogy a kis csatorna vizét hosszan elnyúló, sötétbarna taraj borzolja fel: ez a torkán akasztotta a szót. Az alacsony vízből terebélyes hulló emelkedett ki lassan, egy kígyóra emlékeztető, mitologikus szörny. Az álmos hátsókert gyepe fölé emelte tojásdad fejét, és kiismerhetetlen, sárga pillantásával Mártára meredt.

Joci bácsi elhallgatott, várta, hogy reagáljon valamit, de ő képtelen volt megszólalni, csak a hullót bámulta, ahogy az nyakát finoman meghajlítva a férfi válla felé közeledett. Az állat olyan hatalmas volt, hogy testének nagyobb részre még mindig rejtve maradt a csatornában.

Márta ekkor hadarni kezdett, talán hogy kétségbeesett igyekezetével meg nem történtté tegye az egész jelenetet, talán hogy felébredjen: azt fejtegette, hogy Zoli beleegyezett a görög útba, sőt ő maga is menni akar, és ez az utolsó év, amikor még megtehetik, hiszen jövőre már gyereket terveznek, mondta riadtan, és az álomban egy pillanatra elgondolkodott, hogy vajon igaz-e, amit mond, hogy valóban gyereket tervez-e Zolival, ekkor azonban a hulló, fejének hirtelen, játékosan kecses mozdulatával oldalról a férfi felé kapott, Márta pedig nem tudta eldönteni, hogy milyen célból, mert a közeledés lehetett akár barátságos is. Ekkor azonban zihálva felébredt a görög hotel szobájának kétszemélyes ágyán.